

OSJEČKI ZBORNİK XXXIX

OSJEČKI ZBORNIK
XXXIX

UDK 069(05)
ISSN 0473-4882

Nakladnik

MUZEJ SLAVONIJE
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

Za nakladnika

Zdenka Predrijevac, dipl. ing.
prof. dr sc. Helena Sablić Tomić

Gošća urednica

izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Glavna i odgovorna urednica

dr. sc. Marina Vinaj, Muzej Slavonije

Uredništvo

Denis Detling, Muzej Slavonije
Ivana Knežević Križić, Muzej Slavonije
Zdenka Predrijevac, Muzej Slavonije
Domagoj Tominac, Muzej Slavonije
mr. sc. Elma Hašimbegović, Historijski muzej BiH, Sarajevo
dr. sc. Snežana Mišić, Galerija Matice srpske, Novi Sad

Lektura

dr. sc. Martina Pavić

Korektura

dr. sc. Martina Pavić
Ivana Knežević Križić
dr. sc. Marina Vinaj

Grafička priprema i tisak

Grafika d.o.o. Osijek

Naklada

200 komada

Tiskanje Osječkog zbornika potpomoglo je Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Osječko-baranjska županija i Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku.

Opis fotografija na koricama

Znanstvene publikacije u izdanju Muzeja Slavonije i Muzeja likovnih umjetnosti.

Omot kataloga izložbe *Valpovački vlastelini Prandau – Normann*, u izdanju Državnog arhiva u Osijeku, Muzeja Slavonije, Muzeja likovnih umjetnosti i Muzeja Valpovštine.

muzej slavonije
OSIJEK

MUZEJ SLAVONIJE
MUSEUM SLAWONIENS
MUSEUM OF SLAVONIA

AKADEMIJA ZA
UMJETNOST I KULTURU
U OSIJEKU

THE ACADEMY OF
ARTS AND CULTURE
IN OSIJEK

XXXIX OSJEČKI ZBORNIK 2023.

Zbornik radova sa znanstvenog kolokvija *Znanost u funkciji kulturne baštine*,
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku i Muzej Slavonije, 18. svibnja 2023.

Osijek, 2024.

SADRŽAJ

1. izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak: ZNAJSTVENI KOLOKVIJ <i>ZNANOST U FUNKCIJI KULTURNE BAŠTINE</i>	8
2. mr. sc. Anuška Deranja Crnokić: BAŠTINSKE USTANOVE I NJIHOV DOPRINOS ZNANOSTI	13
3. izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić: AKM LABORATORIJI I DIGITALNA TRANSFORMACIJA ISTRAŽIVANJA GLAGOLJSKE BAŠTINE: PRIMJER <i>GLAGOLAB</i> PORTALA I DIGITALNOG LABORATORIJA	21
4. dr. sc. Vanja Brdar Mustapić: ZNANOST U MUZEJU KAO NUŽNOST – PRIMJER ZNANSTVENOG ISTRAŽIVANJA NAMJEŠTAJA IZ OPUSA HERMANA BOLLÉA I ĐAKOVAČKOG STOLARA DRAGUTINA TURKOVIĆA	37
5. doc. dr. sc. Hrvoje Mesić; prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić: REPREZENTACIJA KULTURNE BAŠTINE GRAĐANSKIH SALONA U AUTOBIOGRAFSKIM TEKSTOVIMA SLAVONSKIH KNJIŽEVNIKA S PRIJELAZA IZ 19. U 20. STOLJEĆE	49
6. doc. dr. sc. Brankica Ban: GLAZBENE ZBIRKE U BAŠTINSKIM USTANOVAMA OSIJEKA I VUKOVARA	61
7. dr. sc. Marina Vinaj; Ivana Knežević Križić: STRUČNA I ZNANSTVENA ISHODIŠTA MUZEJSKOG IZDAVAŠTVA	71
8. Andreja Šimičić: UMJETNIČKI PREDMETI I PREDMETI UMJETNIČKOG OBRTA KAO POTICAJ ZNANSTVENOM ISTRAŽIVANJU	83
9. Denis Detling: SURADNJA MUZEJA (SLAVONIJE) I ZNANOSTI	97
10. izv. prof. dr. sc. Jasna Šulentić Begić: GLAZBENA PEDAGOGIJA U FUNKCIJI OČUVANJA GLAZBENE BAŠTINE	101
11. izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak: ULOGA I STATUS ZNANSTVENOG RADA U MUZEJSKIM USTANOVAMA NA PRIMJERU ISTRAŽIVANJA PROVENIJENCIJE UMJETNINA IZ PLEMIĆKIH ZBIRKI	109

CONTENTS

1. PhD Jasminka Najcer Sabljak: SCIENTIFIC COLLOQUIUM <i>SCIENCE IN THE FUNCTION OF CULTURAL HERITAGE</i>	8
2. MSc Anuška Deranja Crnokić: HERITAGE INSTITUTIONS AND THEIR CONTRIBUTION TO SCIENCE	13
3. PhD Marijana Tomić: GLAM LABS AND DIGITAL TRANSFORMATION OF RESEARCH IN GLAGOLITISM: EXAMPLE OF <i>GLAGOLAB</i> PORTAL AND DIGITAL LABORATORY.....	21
4. PhD Vanja Brdar Mustapić: SCIENCE IN THE MUSEUM AS NECESSITY – AN EXAMPLE OF SCIENTIFIC RESEARCH ON THE FURNITURE OF HERMAN BOLLÉ AND DRAGUTIN TURKOVIĆ, CABINETMAKER FROM ĐAKOVO.....	37
5. PhD Hrvoje Mesić; PhD Helena Sablić Tomić: REPRESENTATION OF THE CULTURAL HERITAGE OF CIVIL SALONS IN THE AUTOBIOGRAPHICAL TEXTS OF SLAVONIAN WRITERS FROM THE TURN OF THE 19TH TO THE 20TH CENTURY	61
6. PhD Brankica Ban: MUSIC COLLECTIONS IN THE HERITAGE INSTITUTIONS OF OSIJEK AND VUKOVAR.....	71
7. PhD Marina Vinaj; Ivana Knežević Križić: PROFESSIONAL AND SCIENTIFIC SOURCES OF THE MUSEUM OF SLAVONIA PUBLISHING	93
8. Andreja Šimičić: WORKS OF ART AND APPLIED ARTS AS A MOTIVATION FOR SCIENTIFIC RESEARCH.....	83
9. Denis Detling: COOPERATION BETWEEN MUSEUM (OF SLAVONIA) AND SCIENCE	97
10. PhD Jasna Šulentić Begić: MUSIC PEDAGOGY AS A FUNCTION OF PRESERVING MUSICAL HERITAGE	101
11. PhD Jasminka Najcer Sabljak: THE ROLE AND STATUS OF SCIENTIFIC RESEARCH IN MUSEUM INSTITUTIONS: A CASE STUDY OF THE PROVENANCE RESEARCH OF ARTWORKS FROM NOBLE COLLECTIONS.....	109

Znanstveni kolokvij Znanost u funkciji kulturne baštine, 18. svibnja 2023., Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

ZNANSTVENI KOLOKVIJ ZNANOST U FUNKCIJI KULTURNE BAŠTINE

Na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku u suradnji s Muzejom Slavonije na Međunarodni dan muzeja, 18. svibnja 2023. organiziran je tematski znanstveni kolokvij *Znanost u funkciji kulturne baštine* kojemu je bio cilj utvrđivanje suodnosa znanstvenog i muzejskog rada i kulturne baštine, kao i važnosti znanstvenog rada na istraživanju kulturne baštine u znanstvenim i muzejskim institucijama. Brojne znanstvene teme, publicirani tekstovi i doktorske disertacije nastale su upravo na temelju istraživanja kulturne baštine muzejskih zbirki i proučavanjem muzejskih predmeta. Stručnjacima izvanmuzejskih institucija muzejski rad važan je temelj znanstvenog bavljenja mnogim temama, no također je dragocjen znanstveni rad muzejskih djelatnika: kustosa, knjižničara, muzejskih pedagoga i dokumentarista. Ideja je bila izlaganjima i raspravom dokazati tezu da su muzeji i njihova kulturna baština ishodišta bavljenja znanstvenim radom te da je osnova muzejskog rada prikupljanje, obrada, izlaganje, publiciranje te znanstveno i stručno bavljenje kulturnom baštinom. Suodnos muzejskog i znanstvenog rada nužan je u svrhu prepoznavanja, proučavanja i zaštite kulturne baštine. Svrha je kolokvija proširiti suradnju i znanstvenu raspravu na druge baštinske institucije, arhive, samostane i knjižnice koje se sustavno bave, uz ostalo, istraživanjem kulturne baštine. U programu kolokvija izlaganjima su sudjelovali djelatnici Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske dr. sc. Ivica Poljičak, državni tajnik, s temom *Digitalizacija kulturne baštine*, a o *baštinskim ustanovama i njihovom doprinosu znanosti* govorila je mr. sc. Anuška Deranja Crnokić, ravnateljica Uprave za arhive, knjižnice i muzeje. S Odjela za informacijske znanosti i Centra za istraživanje glagoljaštva Sveučilišta u Zadru izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić izložila je temu *AKM laboratoriji i istraživanja pisane baštine: pretpostavke i mogućnosti*, dok je iz Muzeja za umjetnost i obrt dr. sc. Vanja Brdar Mustapić, muzejska savjetnica, voditeljica Zbirke namještaja i

Zbirke varia, govorila o *Hermanu Bolléu i namještaju – o opremi i fundusu Muzeja za umjetnost i obrt*. S Akademije za umjetnost i kulturu o temi *nakladništva i baštinskog sadržaja* govorila je izv. prof. dr. sc. Nives Tomašević, potom doc. dr. sc. Hrvoje Mesić o *književnoj ostavštini u baštinskim institucijama i metodologiji istraživačkog rada* i doc. dr. sc. Brankica Ban o *glazbenim zbirkama u baštinskim ustanovama Osijeka i Vukovara*. Poseban segment izlaganja imale su knjižničarke i kustosi Muzeja Slavonije. Ivana Knežević Križić, viša knjižničarka, obradila je temu *publikacija Muzeja Slavonije kao stručnih i znanstvenih izvora*, Andreja Šimičić, viša kustosica, voditeljica Odjela umjetničkog obrta muzeja, govorila je o *umjetničkim predmetima i predmetima umjetničkog obrta kao poticaju znanstvenom istraživanju u Muzeju Slavonije*, a ravnatelj muzeja Denis Detling bavio se *suradnjom muzejskih i znanstvenih institucija*. Dr. sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica i voditeljica Odjela knjižnice MSO-a, kao suorganizatorica kolokvija iznijela je pregled *historijata Osječkog zbornika* od njegova prvog objavljivanja 1942. godine do danas. *Osječki zbornik* stručno je glasilo Muzeja Slavonije u Osijeku, kategorizirano kao A2 publikacija koja bilježi stručne i znanstvene radove djelatnika osječkoga muzeja te brojnih istaknutih znanstvenika iz zemlje i inozemstva. U sklopu kolokvija izv. prof. dr. sc. Nives Tomašević i izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak predstavile su novi, 38. broj *Osječkog zbornika* koji donosi brojne nove članke cijenjenih stručnjaka s područja arheologije, povijesti, umjetnosti, etnologije, knjižničarstva te muzeologije. Radovi s ovog znanstvenog kolokvija bit će objavljeni u sljedećem broju *Osječkog zbornika*. Nakon službenog dijela s izlaganjima uslijedilo je stručno vodstvo Miroslava Gašparovića, ravnatelja Muzeja za umjetnost i obrt, kroz izložbu *MUO u Slavoniji – Slavonija u MUO-u*.

izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak

naziv projekta: znanstveni kolokvij *Znanost u funkciji kulturne baštine*

nositelj projekta: Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku i Muzej Slavonije

voditeljice projekta: izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak i dr. sc. Marina Vinaj

Organizacijski odbor

izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

dr. sc. Marina Vinaj, Muzej Slavonije, Osijek

izv. prof. dr. sc. Nives Tomašević, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Andreja Šimičić, prof., Muzej Slavonije, Osijek

izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić, Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti

dr. sc. Dražen Kušen, Državni arhiv u Osijeku

izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak i dr. sc. Marina Vinaj

dr. sc. Vanja Brdar Mustapić

izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić

Program	11.30 – 12.00
10.00 – 10.30 Okupljanje sudionika	izv. prof. dr. sc. Nives Tomašević i izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak, AUKOS <i>Predstavljanje Osječkog zbornika br. 38</i>
10.30 – 11.30 Pozdravni govori	12.00 – 12.30
izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak, prodekanica za znanost i projekte, AUKOS	Stanka
Denis Detling, ravnatelj MSO-a	12.30 – 14.00
dr. sc. Ivica Poljićak, državni tajnik Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske	dr. sc. Vanja Brdar Mustapić, muzejska savjetnica, voditeljica Zbirke namještaja i Zbirke varia MUO-a <i>Herman Bollé i namještaj – o opremi i fundusu Muzeja za umjetnost i obrt</i>
Izlaganja	izv. prof. dr. sc. Nives Tomašević, AUKOS <i>Nakladništvo i baštinski sadržaj</i>
dr. sc. Ivica Poljićak, državni tajnik Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske <i>Digitalizacija kulturne baštine</i>	doc. dr. sc. Hrvoje Mesić, AUKOS <i>Književna ostavština u baštinskim institucijama – metodologija istraživačkog rada</i>
mr. sc. Anuška Deranja Crmokić, ravnateljica Uprave za archive, knjižnice i muzeje Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske <i>Baštinske ustanove i njihov doprinos znanosti</i>	doc. dr. sc. Brankica Ban, AUKOS <i>Glazbene zbirke u baštinskim ustanovama Osijeka i Vukovara</i>
izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić, Odjel za informacijske znanosti i Centar za istraživanje glagoljaštva Sveučilišta u Zadru <i>AKM laboratoriji i istraživanja pisane baštine: pretpostavke i mogućnosti</i>	Ivana Knežević Križić, viša knjižničarka, MSO <i>Publikacije Muzeja Slavonije – stručni i znanstveni izvori</i>
dr. sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica, voditeljica Odjela knjižnice MSO-a <i>Historijat Osječkog zbornika</i>	Andreja Šimičić, viša kustosica, voditeljica Odjela umjetničkog obrta MSO-a <i>Umjetnički i predmeti umjetničkog obrta kao poticaj znanstvenom istraživanju u Muzeju Slavonije</i>
	Denis Detling, ravnatelj MSO-a <i>Suradnja muzejskih i znanstvenih institucija</i>

O KONCEPTU ZBORNIKA

U prvom dijelu tematskog broja Osječkog zbornika 39 objavljeni su tekstovi izlagača sa znanstvenog kolokvija *Znanost u funkciji kulturne baštine*, a potom slijede tekstovi ostalih autora koji se referiraju na temu kolokvija.

Izdanja Osječkog zbornika

Stručno vodstvo po izložbi MUO u Slavoniji – Slavonija u MUO u Muzeju Slavonije u sklopu znanstvenog kolokvija